

Protokoll fört vid möte med Ämneskommitté Odlingsmaterial i Linköping 2019-10-03

DAGORDNING:

1. Välkommen, presentationer
2. Val av sekreterare
3. Godkännande av dagordningen
4. Förra mötets minnesanteckningar (från 20190131)
5. Forskningsidéer och ansökningar inom ämnesområdet
  - a. Aktuella forskningsidéer – öppen diskussion i grupper
  - b. Genomgång tidigare listan fr 2018 om framtida projektidéer
6. Presentationer av aktuella projekt inom ämnesområdet
  - a. Sortblandningar i ekoförsöken– (Jannie Hagman)
  - b. Stabilitet i avkastning hos höstvetesorter – (Mattias Hammarstedt)
  - c. Inverkan av såtidpunkt och utsädesmängd – (Jannie Hagman)
  - d. Säkrare statistik i svensk sortprovning – (Johannes Forkman)
  - e. Grogrund – projekt som berör Odlingsmaterial – (Rikard Westbom, Tina Henriksson, Magnus Halling)
7. Den nya analysgruppen inom Odlingsmaterial (Rikard Westbom)
8. Operativa sortgruppen
  - a. Rapportering aktuella frågor och beslut under 2019 (Anders Ericsson)
  - b. Omläggningen av försöksdesignen i sortprovningen (Anders Ericsson)
9. Utgår [Presentationer (max 10 min per presentation) (anmäl till Magnus Halling)]
10. Utgår [Ekologiska provningen 2019 (Jannie Hagman)]
11. Information om applikationen www.sortval.se (Magnus Halling)
12. Personalförändringar på Fältforsk och Växtproduktionsökologi som berör sortprovningen
13. Övriga frågor (anmäl innan till Magnus)
14. Nästa möte i januari 2020 – förslag torsdag 30 januari i Linköping
15. Avslutning

- 1 **Välkommen**
Ordförande Magnus Halling, SLU, hälsade alla välkomna.
- 2 **Val av sekreterare**
Anders Ericsson, Hushållningssällskapet, valdes till sekreterare.
Föreläsarnas presentationer skickas ut separat av Magnus H
- 3 **Godkännande av dagordning**
Ordförande läste upp dagordningen som godkändes.
- 4 **Föregående protokoll**
Magnus H redogjorde kort för föregående protokoll och kommenterade ett par punkter. På p5 kommenterades att halmvägning har genomförts under året men att rapporten inte är klar samt att frågan om mikromältning hanteras av operativa sortgruppen. För p7 kommenterades att Magnus H via Skype föredragit ändringar i försökshandboken för Hushållningssällskapets personal den 6/2 samt att frågan kommer att tas upp på Fältforsks möte den 21/10.

5

Forskningsidéer

- a) Deltagarna delades det in i mindre grupper som diskuterade och skrev ner viktiga forskningsidéer inom området. Mycket kort redovisning, materialet samlades in för vidare bearbetning och sammanställning
- b) Magnus H redovisade tidigare prioriteringslista.

6

Presentationer

a) Jannie H presenterade resultat från ekosortprovningen där sortblandningar ingått, sammanfattning enligt Jannie:

- Liten skillnad i skörd mellan sortblandning och ingående sorter
- Proteinhalten i sortblandningen är ofta högre än sortmedelvärdet
- Sortblandningens strålängd anpassas efter längsta sort i blandningen
- Mängden ogräs i sortblandningen är ofta mindre än i sortmedelvärdet
- Förekomst av sjukdomar var inte mindre för sortblandningarna

Per Henriksson SVUF informerade om att begreppet "Lokalt anpassad sort" kan bli godkänt i lagstiftningen.

b) Mattias H förklarade begreppen Stabilitetskoefficient, som beskriver en sorts avkastningsstabilitet på olika platser jämfört med försöksmedeltalen, och Spridningstal som är den enskilda sortens variation. Stabilitet respektive Spridningstal säger inget direkt om en sorts avkastningsförmåga utan är ett hjälpmedel för att bedöma säkerheten för en sort i odlingen.

Sammanfattning:

Genom att titta på stabilitetskoefficienten kan man se om en sort kan förväntas avkasta bättre eller sämre på vald odlingslokal, jämfört med sitt eget medelvärde i Sortval.se

- Om värdet är >1 kommer sorten avkasta bättre på högavkastande lokaler.
- Om värdet <1 kommer sorten avkasta bättre på lägre avkastande lokaler.
- Om värdet $=1$ kommer sorten hålla sin nivå oavsett plats.

Spridningen kan visa på hur stabilt ett värde är, en stor spridning visar på ett osäkrare värde.

c) Jannie H presenterade de första resultaten från SLF-projektet "Veteprojekt2" som undersöker samspelet mellan såtid, utsädesmängd och sort och är en fortsättning på projektet "Veteprojekt1" Slutsatser så här långt är:

- Såtidpunkt och utsädesmängd har mycket stor betydelse. Högst skörd har erhållits vid första såtidpunkten den 3:e september resp. 8:e september.
  - I Örebro är det ingen skillnad i skörd mellan utsädesmängderna 300-500 vid sådd 3:e september och utsädesmängderna 400-500 grobara kärnor vid sådd 13:e september
  - I Västerås är det ingen skillnad i skörd mellan utsädesmängderna 400-500 vid sådd 8:e september
  - Vid övriga såtider gav högsta utsädesmängden högst skörd i båda försöken
- Etableringsfasen och övervintringen har avgörande betydelse för vetets avkastning.
- Vid sålge i slutet av september bör överväganden göras att avstå från sådd.
- Ingen sådd bör göras i oktober då risken för abiotiska är vinterskador är stor.

d) Johannes F redovisade arbetet med att utveckla den statistiska analysen av sortförsöken. Syftet är att få bättre prediktion av hur en sort kommer att reagera på olika platser. För att uppnå det behöver beräkningsmetoderna förändras så att all tillgänglig data kommer till nytta i analysen så att grannområden bidrar till analysen i ett område. Mycket är klarlagt men det återstår en del innan den nya modellen kan användas fullt ut.

Vägval att göra:

- Analys i ett steg eller i två steg?
- Bara i Sverige, eller även i NFIS generellt?
- Bara för skörd, eller för samtliga responsvariabler?

Ännu obesvarade frågor:

- Hur visualiserar vi säkerheten i prediktionerna?
- Hur redovisar vi bäst stabiliteten i obalanserade serier?

e) Projekt Grogrund – SLU <https://www.slu.se/centrumbildningar-och-projekt/grogrund/>

Tina H informerade om att Lantmännen är involverade i flera projekt inom Grogrund inom en rad olika grödor. Richard W beskrev hur man jobbar med olika sensorer i phenotyping och skapar applikationer som kan hantera den stora mängden data som skapas. Magnus H presenterade underlaget för ett sortprovningprojekt inom Grogrund, inga beslut är fattade angående det projektet.

7

Analysgrupp

Rikard W konstaterade att analysgruppen kan vara ett bra stöd för att värdera olika analysmetoders tillförlitlighet. Rikard Westbom Lantmännen, Pär Davidsson Hushållningssällskapet och Magnus Halling SLU ingår f.n. i gruppen.

8

Operativa sortgruppen

a) Anders E redogjorde kort för operativa sortgruppens arbete.

b) Anders E redogjorde kort för planerna om förändringar i sortprovning. Punkten återkommer på nästa möte då mötestiden tog slut innan frågan hann diskuteras.

Bakgrund:

• Minskande antal försök, vilket ger sämre beslutsunderlag • Osäkert/tveksamt om nuvarande system med obehandlat och behandlat (2+2) ger bästa utbytet av insatta resurser • Önskemål om bättre graderingsresultat av fr.a. sjukdomar och därigenom större säkerhet i publicerade resultat • Önskemål från SLF om utvärdering av de kompletterande sortförsökens nytta för sortprovningen.

Målsättning med arbetet:

• Förbättra säkerheten i de enskilda försöken • Förbättra säkerheten i sammanställningarna, både nationellt och regionalt • Fler försök (på rätt ställe!) • Få bättre och enhetligare graderingsresultat • Få säkrare publiceringar av alla resultat

Inriktning på arbetet:

• Ersätta 2+2 med ”Avkastningsförsök” med tre upprepningar med fältbehandlingar över hela försöket. • Införa speciella ”Graderingsförsök” där sjukdomsgraderingarna görs • Införa en ny statistisk beräkningsmetod för seriesammanställningarna • Beräkna var och när ett extra försök gör mest nytta • Samordna och utveckla publiceringar av resultat

- Start höstsådden 2020 (eller senast höstsådden 2021)

- 9   **Presentation**
Se punkt 6.
- 10   **Ekologisk sortprovning**
Se punkt 6a.
- 11   **Sortval.se**
Magnus H informerade om att tomma rader nu filtreras bort för att slippa se ickevärden.
- 12   **Personalförändringar SLU**
Jannie H kommer att gå i pension april 2020. Torbjörn Leuchovius pension i maj 2020. Anneli Lundkvist slutar som samordnare för Fältforsk. I väntan på tillsättning av efterträdare uppehåller hon funktioner som samordnare. Ortrud Jäck, forskare, tar över hälften av Jannies uppgifter medan forskare Ida Karlsson tar den andra hälften.
- 13   **Övriga frågor**
Inga övriga frågor
- 14   **Nästa möte**
Nästa möte den 29/1-2020 i Linköping. Magnus H kallar.
- 15   **Avslutning**
Magnus H tackade alla för deras bidrag och engagemang och förklarade mötet avslutat.